

SZAKDOLGOZAT

Pató Bálint

2024

Szakdolgozatom témája az ertyőművelés fejlesztésének lehetőségeinek megtalálása. Munkám során arra kerestünk választ, hogy ezt a méltán kedvelt metszésmodot lehet-e még tovább fejleszteni.

Ennek érdekében konzulensztanárommal az Etyeki borvidéken, az Edeck Kft. iltetvényén három típusú fejlesztési modot vizsgáltunk meg: az első a rövidcsapos metszésű ertyő, a második a három félszálvesszős ertyő, és a metszetlen ertyő, valamint külföldön alkalmazott, főként osztrák és német területeken, ertyőművelésből származó metszésmodokat tanulmányoztam, ami a Pendelbogen, Halbbogen és a Flächbogen.

Pendelbogen, Halbbogen és Flächbogen bemutatása:

A Pendelbogen hasonlít legjobban az ertyőművelésre, ugyanúgy két szálvessző elhúzásán alapszik, azzal a különbséggel, hogy itt a vesszők kicsit magasabbra vannak engedve. Ezáltal több rügyet is tudunk hagyni, annak ellenére, hogy az elfoglalt hely maradt ugyanakkora.

A Halbbogen metszés hasonlít nagyon a Pendelbogenhez, csak itt annyiban tér el a Pendelbogentől, hogy csak egy szálvessző van elhúzva. A vessző rögzítése úgy praktikus, hogy először függőlegesen, majd kívülről befelé átrakjuk a vezérdrótón, majd az ívet tartva rögzítjük.

Végül az utolsó megfigyelt külföldi metszésmod a Flächbogen. Ez is szintén egy egyszálvesszős metszésmod, ellentétben a Halbbogennel, itt vízszintesen van a szálvessző rögzítve. Érdemes a végleges szálvessző lekötözése előtt egy tartalék vesszőt hagyni annak érdekében, ha netán eltörne, és ne maradjunk szálvessző nélkül. Legnagyobb pozitívuma, hogy a vízszintes elrendezés miatt a rügyek azonos magasságban helyezkednek el, ezáltal garantálható az egyenletes tápanyagforrás.

Etyeken a rövidcsapos ertyő, háromfélszálvesszős ertyő, és a metszetlen ertyő bemutatása:

A vizsgálat szempontjából metszés előtt tőkefelvételezést végeztünk, valamint ez év októberében is készítettem és feljegyeztem 3-3 tőke meghagyott világos rügyeinek számát.

A termésmennyiség értékeléséhez ugyanígy 3-3 véletlenszerű tőke termését mértük, valamint 30-30 bogyó cukortartalmát a minőségének kiértékeléséhez, amihez Brix mérőt használtunk.

Az első két módszer tekintetében beszélhetünk arról, hogy megállná a helyét, mint az ertyőművelés fejlesztése.

A rövidcsapos ernyőművelés során meghagytuk az eredeti ernyőmetszés jelleget, azzal a különbséggel, hogy a két szálvesszőn kétrügyes csapokat hagytunk meg. Ez a két szálvessző akár három évig is lekötözve maradhat, amit egyik legnagyobb előnynek lehet mondani. Hasonlít a klasszikus rövidcsapos metszésű kordonművelésre, kivéve, hogy ez esetben íves kialakítású a kar. Termés szempontjából a fürtátlag tömeg 75,59g volt, a Brix° 23,17 míg a tőkénkénti termésmennyiség 3,3kg volt.

A második módszerhez három félszálvessző lett meghagyva, kötözés nélkül. Ezeken a félszálvesszők átlagosan 5 rügyesek voltak, a 2023-ban meghagyott világos rügyekből átlagosan 3 fakadt ki és 2,7 ikervesszőt nevelt. Fattyúvesszőt is találtunk, a tőkéken átlagosan 6,1-et. Előnye, hogy a szálvesszőkötözést el lehet hanyagolni és nem kell metszéskor a lekötözött csereket eltávolítani.

Ezek a tőkéken a fürtátlagtömeg 77g volt, míg a Brix° 22,43 a termésmennyiség pedig 3,1kg tőkénként.

A harmadik egyben utolsó módszer a metszetlen volt. Már a kezdeteknél érezhető volt, hogy ez hosszútávon nem lesz túl kifizetődő módszer. Első éven lehet felfedezni pozitívumokat, például a metszés teljes elhagyása jelentős élő munkamegtakarítást jelentett. Termés mennyiségében és minőségében nagyjából a harmadik, negyedik éven lehet tapasztalni hanyatlást, ugyanis folyamatosan elbozótosodik a tőke. Sűrű lombfal alakul ki, ami a betegsége számára pozitív hatással van, önárnyékolás alakul ki, valamint a fürtzónák folyamatosan feljebb tolódhatnak, ami nehezíti a gépi szüret kivitelezését.

A folyamatos növekedésnek az eredménye, hogy rengeteg gyengébb hajtás fejlődik kicsi és kevés levéllel, ami az alacsonyabb fotoszintetizációt eredményezi. Az érési folyamatok lassabbak, így a termés cukortartalma alacsonyabb, míg a savtartalma magasabb.

Összegezve a kísérletet a rövidcsapos ernyőművelésnél és a három félszálvesszős metszésnél fedezhettünk fel olyan tulajdonságokat, amik alapján arra lehet következtetni, hogy érdemes alkalmazni. Első körben a metszési munkák csökkentése volt a szempont, ami bebizonyosodott, hogy csökkent, a másik fontos szempont pedig a termés mennyisége és minősége, amiben szintén nem találtunk visszaesést.